

บทที่ 1

บทนำ

สภาพปัญหา

ในปัจจุบัน สภาพการณ้บ้านเมืองของประเทศต่าง ๆ รอบด้านของประเทศไทย อาทิ ลาว เขมร พม่า เปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองมีผลต่อการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมของประเทศนั้น ๆ ทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบกระเทือนจากการเปลี่ยนแปลงในด้านเหล่านี้ของประเทศเพื่อนบ้าน สภาพการเมือง การปกครอง สภาพความเป็นชาติและความเป็นพลเมืองในชาติ จึงเป็นเรื่องที่น่าจะให้ความพิจารณาสนใจศึกษา ทั้งนี้เพราะชาติ คนในชาติ ระบบการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวพัน และเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ดังนั้นจึงควรจะพิจารณาควบคู่กันไป ปัจจัยสำคัญอันหนึ่งของระบบการเมืองนั้น คือ คนในชาติ ความอยู่รอดของระบบการเมืองก็ขึ้นอยู่กับคนในชาติเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ความสำนึก ความสนใจที่ตนคต และค่านิยมของคนในชาติ จึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชาติ และระบบการเมือง

ในประเทศไทยซึ่งถือเป็นประชาคมทางการเมือง ประกอบด้วยชน 2 กลุ่ม คือ ชนกลุ่มใหญ่ ได้แก่ ชาวไทยส่วนใหญ่ของประเทศ และชนกลุ่มน้อย อาทิ ชาวจีน ชาวญวน ชาวมุสลิมและชาวเขาที่อาศัยอยู่ภายในประเทศ สำหรับชาวเขาเป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยตามแนวชายแดนภาคเหนือของประเทศ จากการสำรวจของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย พบว่า ประชากรชาวเขาในปี 2528 ใน 21 จังหวัด 90 อำเภอ 2,909 หมู่บ้าน มีจำนวน 460,328 คน¹ ชาวเขาเหล่านี้มีสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และขนบธรรมเนียมประเพณี แตกต่างไปจากประชาชนชาวไทยพื้นราบ จึงทำให้เกิดความแตกต่างกับสังคมไทย แม้ในชาวเขาแต่ละเผ่า เองก็มีขนบธรรมเนียมประ-

¹ กรมประชาสงเคราะห์, การเนีนงานพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาระหว่างปี 2499-2530 (เอกสารจัดสำเนา, 2529), หน้า 21.

เพณี และการศึกษาตลอดจนความเชื่อแตกต่างกันไป ชาวเขาเหล่านี้ขาดการศึกษาสุภาพ
 อนามัยอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ความเป็นอยู่แร้นแค้น ทั้งนี้เพราะชาวเขาเองตั้งถิ่นฐาน
 อยู่ในบริเวณทุรกันดาร ตามภูเขาสูง ห่างไกลเส้นทางคมนาคม การติดต่อโลกภายนอกเป็น
 ไปค่อนข้างลำบาก ขาดความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นผลให้ไม่ได้รับ
 บริการทางสวัสดิการจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐได้อย่างทั่วถึง หัดเทียบกับประชาชนชาว
 ไทยในพื้นที่ราบ จากสภาพความแตกต่างดังกล่าวข้างต้น ทำให้ชาวเขาบางเผ่า บางพวก
 ขาดความจงรักภักดีต่อประเทศ ขาดความสำนึกในเรื่องความเป็นชาติ (national con-
 ciousness) ทั้ง ๆ ที่ได้เข้ามาอยู่อาศัยภายในประเทศไทยนับเป็นสิบ ๆ ปี เหตุที่เป็นดัง
 นี้เพราะขาดความรู้สึกรักในความเป็นชาติมาก่อน ชาวเขาเองเกิดความไม่แน่ใจว่าตนเป็นพล
 เมืองของชาติใด สถาบันต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจคนไทยหาได้มีความสำคัญต่อชาว
 เขาต่ออย่างใดไม่ชาวเขายังมีความจงรักภักดีต่อเผ่าตนเองอย่างแน่นแฟ้น มีความผูกพัน
 ทางเครือญาติ โดยไม่คำนึงถึงเรื่องพรมแดน² นักวิชาการตะวันตก ที่ได้มาศึกษาเอก-
 ลักษณะของชาวเขา รายงานว่า ความสำนึกเอกลักษณ์ของชาวเขามักจะเปลี่ยนแปลงไปกับ
 สภาพแวดล้อม³ กล่าวคือเมื่ออยู่บนเขามักไม่มีความสำนึกของความเป็นไทย เพราะในการ
 ใช้ชีวิตประจำวันมักจะได้พบปะพูดคุยแต่เฉพาะกับชาวเขาเผ่าเดียวกัน หรือกับชาวเขาเผ่า
 อื่น ๆ ฉะนั้นความสำนึกของความเป็นคนแก้ว คนเข่า คนมูเซอ จะมีอยู่เป็นอันดับแรก

จากการที่ชาวเขาขาดความสำนึกในเรื่องความเป็นคนไทย ก่อให้เกิดปัญหา
 ต่าง ๆ ตามมา เช่น ทำให้ชาวเขาไม่มีความรู้สึกรักประเทศไทย ไม่มีความสนใจทางการ
 เมืองการปกครอง ทำให้ยากแก่การปกครอง นอกจากนั้น ชาวเขายังอพยพข้ามไปมาตาม
 เขตแดนระหว่างประเทศใกล้เคียงเสมอ โดยมีได้เคารพหรือปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน
 ของประเทศเจ้าของพื้นที่ ไม่รับรู้อำนาจอธิปไตย อานาจการปกครอง บางครั้งก็ได้ก่ออาช-
 ญากรรมต่าง ๆ โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ไม่ยอมเสียภาษีให้แก่ประเทศที่ตนตั้งภูมิลำเนาอยู่
 เป็นต้น ในปัจจุบัน ชาวเขาบางกลุ่มได้ตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายตรงข้าม เมื่อถูกเจ้าหน้าที่

² ขจิตกัย บุรุษพัฒน์, ชาวเขา (กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2518), หน้า 139.

³ อมรา หงสาพิชญ์, "ชนกลุ่มน้อยและผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทย," วารสาร
 วิจัย (มกราคม-มิถุนายน 2523), หน้า 21.

ปราบปราม ก็หลบหนีข้ามเขตแดนไปอยู่อีกประเทศหนึ่ง ก่อให้เกิดปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ ในอนาคต ชาวเขาอาจถูกรวบงำ หลอกลวง ให้ตั้งเป็นรัฐอิสระปกครองตนเอง ก็ได้ ประกอบกับบริเวณพื้นที่ที่เป็นภูเขาทางภาคเหนือของประเทศ มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติเป็นอย่างมาก เมื่อชาวเขาได้อาศัยอยู่บริเวณชายแดนภาคเหนือดังกล่าว ทำให้เกิดความล่อแหลม กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ และยังเป็นการเปิดโอกาสให้ฝ่ายตรงข้ามเข้ามาแทรกแซงผูกพันชาวเขาได้ง่าย หรือจากการสร้างอาณาจักรของตน เฉพาะกลุ่มชาวเขามบางเผ่าบางกลุ่ม

ปัญหาต่าง ๆ จากชาวเขาที่เกิดขึ้นนี้ รัฐบาลทุกสมัย ต่างพยายามหาทางแก้ไขอย่างเต็มที่ ซึ่งมีผลให้สถานการณ์บางอย่างได้คลี่คลายลงเป็นลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นความสำนึกต่อชาตินั้น รัฐบาลไทยได้เน้นมาทุกสมัย ดังจะเห็นได้จากนโยบายปฏิบัติชาวเขาของรัฐบาลที่ได้กำหนดขึ้นมาแต่แรกเริ่ม เมื่อมีการจัดตั้งคณะกรรมการชาวเขา ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในปี 2512, 2516, 2519 และ 2525 จนถึงปัจจุบันนโยบายดังกล่าว ได้มีการกล่าวถึงการให้ชาวเขาเป็นคนไทยไว้ค่อนข้างชัดเจน⁴

นโยบายการพัฒนาชาวเขาที่ถือปฏิบัติในช่วงก่อนปี 2512 ระบุว่า "...ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับชาวเขา ให้ชาวเขามีความรู้สึกรัก และหวงแหนแผ่นดิน ที่ตนอาศัยอยู่ และให้เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกับคนไทย" แม้จะไม่กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่าให้ชาวเขาเป็นคนไทย แต่ก็ตีความได้ว่าต้องการให้ชาวเขาที่มีความรู้สึกเป็นคนไทย รักหวงแหนแผ่นดินไทย

นโยบายปี 2512 มีข้อความเกี่ยวกับการกำหนดสถานะของชาวเขาว่า ".....ส่งเสริมให้ชาวเขาเกิดความเชื่อถือรักใคร่เจ้าหน้าที่บ้านเมือง มีความรักชาติ หวงแหนแผ่นดินไทย และมีความจงรักภักดีต่อชาติไทย....." ข้อความดังกล่าว แม้จะไม่ได้กำหนดไว้โดยตรงว่าให้ชาวเขาเป็นคนไทย เป็นพลเมืองของชาติไทยก็ตาม แต่ย่อมเป็นของแน่นอนว่าชาวเขาจะต้องได้รับสัญชาติไทยด้วย

⁴ ขจิตวิชัย บรูซพิณณ์, ชนกลุ่มน้อยกับความมั่นคงของชาติ (กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา, 2526), หน้า 91.

นโยบายต่อชาวเขาในปี 2519 ก็ได้กำหนดไว้ในลักษณะนี้เช่นเดียวกันคือ "เร่งรัดดำเนินการให้ชาวเขามีความสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย ได้ และมีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง"

นโยบายปี 2525 ก็ได้กำหนดไว้ว่า "สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและความผูกพันทางจิตใจต่อสังคมไทยแก่ชาวเขา ด้วยโครงการด้านการศึกษาอบรม การประชาสัมพันธ์ หรือโครงการอื่น ๆ ของทางราชการ เพื่อให้ชาวเขาตระหนักกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย และเป็นคนไทย..."⁵

จากนโยบายดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการดำเนินการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาคณะที่หน่วยงานต่าง ๆ กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ จะเห็นได้ว่ารัฐบาลมีนโยบายต่อชาวเขาในลักษณะเป็นการรวมพวก หรืออยู่ร่วมกัน (integration) ผสมกันแบบผสมกลมกลืนชาติ (assimilation) ในระยะแรก ๆ นั้นเน้นหนักไปในด้านการรวมพวกหรืออยู่ร่วมกันมาในระยะหลัง ๆ นี้ สังเกตได้ว่ามีความโน้มเอียงมาในด้านการผสมกลมกลืน ดังจะเห็นได้จากการส่งพระธรรมจาริกเข้าไปเผยแพร่พระพุทธศาสนาในหมู่ชาวเขา การให้การศึกษาแก่ชาวเขาการนำเอาความรู้ใหม่ ๆ ไปเผยแพร่ตลอดจนวิธีการต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ชาวเขาเปลี่ยนวิถีชีวิตความเป็นอยู่และทัศนคติมาเป็นแบบไทย ๆ

ที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือนโยบายที่คณะกรรมการชาวเขากำหนดขึ้นเมื่อปี 2519 ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยแล้วนั้น มีข้อความบางตอนที่แสดงถึงการมุ่งผสมกลมกลืนให้ชาวเขาเป็นคนไทย ดังนี้ "...เร่งรัดดำเนินการให้ชาวเขามีความสำนึกในการเป็นพลเมืองไทย เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย และความจงรักภักดีต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง..." นอกจากนี้ยังได้ระบุเรื่องการให้สัญชาติไทยแก่ชาวเขาไว้ด้วย คือ.... "ให้เร่งรัดการหำทะเบียนชาวเขาคณะระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพิจารณาแปลงสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ชาวเขา พ.ศ.2517" ทำให้ชาวเขาอยู่ในความดูแลของหน่วยราชการ

⁵ กรมประชาสงเคราะห์, "การดำเนินการสงเคราะห์ชาวเขา...", หน้า 15.

ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติและอยู่ภายใต้เงื่อนไข ได้รับอนุมัติให้ลงสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน และมีบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สามารถเข้าสู่ระบบสังคมได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยเขาจะต้องมีคุณสมบัติและอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังนี้^๖

1. เกิดในประเทศไทยและบรรลุนิติภาวะแล้ว
2. มีถิ่นถาวรเป็นหลักแหล่งต่อเนื่องกันมาไม่น้อยกว่า 5 ปี
3. ไม่เคยกระทำความผิดต่อความมั่นคงของประเทศ ยกเว้นชาวเขาที่กระทำความผิดแต่ทางการให้อภัยในฐานะเป็นชาวเขากลับใจ
4. เป็นผู้ไม่เคยถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ในครั้งใดครั้งหนึ่ง ไม่ว่าจะคดีใดตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
5. ไม่เป็นผู้มีพฤติการณ์ทางการเมืองที่เป็นปฏิปักษ์ต่อประเทศไทย หรือฝึกฝนในสหิการเมืองที่เป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบการปกครองประเทศไทย
6. ไม่เป็นผู้มีอาชีพที่ชัศหรือเป็นภัยต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและประเทศชาติ
7. เป็นผู้หามาหาเลี้ยงชีพ หรือมีทรัพย์สินสมควร ทิ้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

จากนโยบายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า รัฐบาลมุ่งหมายที่จะให้ชาวเขาเป็นคนไทยทั้งโดยพฤตินัยและนิตินัย มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับคนไทยโดยทั่วไป ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่น่าจะได้รับการศึกษาวิจัยให้ทราบถึงทัศนคติ ความคิดเห็นที่มีต่อความเป็นชาติไทย ความเป็นพลเมืองในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ วัฒนธรรม สภาพการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลต่อชาวเขา และรวมไปถึงชนกลุ่มน้อยกลุ่มอื่น ๆ ต่อไปด้วย

^๖ กรมประชาสงเคราะห์, "การพัฒนาชาวเขา," (เอกสารอัครสาเนา, ธันวาคม 2524), หน้า 38.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มุ่งที่จะสำรวจทัศนคติ ความสำนึก ความรู้สึก และความผูกพัน (involvement) ของชาวเขากลุ่มหนึ่งที่มีต่อความเป็นคนไทย โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสำรวจว่าชาวเขาที่ได้รับสัญชาติไทยมีขีดความสำนึกต่อความเป็นคนไทยอยู่ในระดับใด
2. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างความสำนึกต่อความเป็นคนไทย เช่น อายุ เพศ เผ่า ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการรู้หนังสือ และระดับการศึกษา ว่าตัวแปร (variable) เหล่านี้มีความสัมพันธ์กับความผูกพันในความเป็นคนไทยอย่างไรหรือไม่

ขอบเขตในการศึกษาวิจัย

1. ชาวเขาที่ใช้ทำการศึกษาวิจัยนี้ จะศึกษาวิจัยเฉพาะชาวเขาที่อาศัยอยู่ในอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ที่ได้รับสัญชาติไทยแล้วเท่านั้น
2. เป็นการศึกษาเฉพาะความสำนึกในความเป็นคนไทย 7 ด้านดังนี้ คือ
  - (1) ความสำนึกต่อสัญลักษณ์ของชาติ โดยเฉพาะเพลงชาติและธงชาติไทย
  - (2) ความสำนึกต่อความเป็นส่วนหนึ่งของชาติไทย โดยเน้นถึงความภาคภูมิใจที่ได้เป็นคนไทย
  - (3) ความสำนึกต่อพระมหากษัตริย์
  - (4) ความสำนึกต่อศาสนาพุทธ
  - (5) ความสำนึกต่อวัฒนธรรมไทย
  - (6) ความสำนึกต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
  - (7) ความสำนึกต่อสภาพการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน

สมมุติฐานในการศึกษาวิจัย

จากกรอบความคิดทางทฤษฎีในการศึกษาเรื่องนี้ ซึ่งได้กล่าวถึงรายละเอียดไว้ในบทที่ 2 ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมุติฐานไว้ดังนี้ คือ

1. เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ และลักษณะทางโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจของชาวเขาโดยทั่วไป มีความเป็นอยู่แบบโดดเดี่ยวและทุรกันดาร ห่างไกลจากทางคมนาคม มีสภาพความเป็นอยู่แตกต่างกับคนไทยในด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ขาดความสนใจในสภาพแวดล้อมภายนอกสังคมเผ่าของตน การมีส่วนร่วมทางสังคมและการเมืองไทย รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจต่อการเมืองไทยอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นจึงได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า "ชาวเขามีความสำนึกในความเป็นคนไทยในระดับต่ำ"

2. "ความสำนึกในความเป็นคนไทยของชาวเขาจะแตกต่างกันตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับการรู้หนังสือ รายได้ และเผ่าพันธุ์" อันเป็นสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชาวเขา

ความหมายของศัพท์สำคัญ

ความสำนึกในความเป็นคนไทย หมายถึง สภาวะจิตใจ ที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดและความปรารถนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรักชาติไทย ความผูกพัน รวมทั้งความรู้สึกพึงพอใจ ความภาคภูมิใจ และนิยมชมชอบในความเป็นคนไทย

ชาวเขา หมายถึง ชาวเขาเผ่าอีเก้อ เย้า ลีซอ มูเซอ ที่อาศัยอยู่ในอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย และได้รับสัญชาติไทยแล้ว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการศึกษาถึงความสำนึกในความเป็นคนไทยของชาวเขาคั้งนี้มีประโยชน์ คือ ทำให้ทราบถึงระดับความรู้สึก หรือความสำนึกของชาวเขาปัจจุบันที่มีต่อความเป็นคนไทย ชาติไทย พระมหากษัตริย์ ศาสนา วัฒนธรรม และต่อระบบการเมืองสภาพการเมืองการปกครองของประเทศไทยว่า มีอยู่มากน้อยเพียงใด ค้นแปรไปตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในลักษณะใด ซึ่งจะทำให้ทราบว่า การดำเนินการผสมกลมกลืนชาวเขาได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของรัฐบาลหรือไม่ ทำให้สามารถนำผลที่ได้รับจากการวิจัยนี้มา

ปรับปรุงแก้ไขเพื่อหาแนวทางในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลต่อชาวเขาและชนกลุ่มน้อยกลุ่มอื่น ๆ ที่อยู่ในประเทศไทยต่อไป เพราะบทบาทและพฤติกรรมของชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงและปลอดภัยของชาติโดยส่วนรวม

ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย

เนื่องจากข้อมูลที่ได้มาส่วนใหญ่เป็นข้อมูลทางตรง ซึ่งการสื่อสารทางตรงอาจมีข้อบกพร่องในแง่มุมมองของการสื่อสารได้ ฉะนั้น ผู้ศึกษาในภายหลังอาจใช้ระบบการสื่อสารทางอ้อมประกอบ เช่น การสังเกตการณ์ถึงพฤติกรรม ความสนใจต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้กลุ่มประชากรชาวเขาที่ใช้เป็นตัวอย่างครั้งนี้ไม่ใช่เป็นตัวแทนชาวเขาทั้งหมดทุกเผ่าที่อยู่ในประเทศไทย แต่จะใช้เป็นตัวแทนเฉพาะชาวเขาเผ่าอีเก้อ เย้า มูเซอ และลีซอ ที่อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงรายเท่านั้น

ลำดับการเสนอเรื่อง

บทวิจัยเรื่องนี้ได้แบ่งออกเป็น 6 ตอน มีสาระสำคัญโดยย่อ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงสภาพปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตในการศึกษาวิจัย สมมุติฐานในการศึกษาวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย และนิยามศัพท์สำคัญ

บทที่ 2 กล่าวถึง แนวความคิดที่เกี่ยวข้องในการศึกษาความเป็นชาติ ความสำนึกต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ วัฒนธรรม ความสำนึกทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง

บทที่ 3 กล่าวถึง ลักษณะและปัญหาชาวเขาในประเทศไทย

บทที่ 4 กล่าวถึง ระเบียบวิธีในการวิจัยอย่างละเอียด โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการสร้างและการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ส่วนประกอบของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การกำหนดประชากรในการวิจัย การกำหนดตัวแปรในการวิจัย การรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 เสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 6 นำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม และข้อเสนอแนะบางประการสำหรับการศึกษาเรื่องนี้.